

Andrzej Rościszewski

Wspomnienie o adw. Karolu Potrzobowskim

Palestra 27/5-6(305-306), 1-4

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

palestra

5-6

1983

mięsięcznik

ORGAN NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ

WYDAWNICTWO PRAWNICZE — ROK XXVII — 305—306 — MAJ—CZERWIEC 1983 R.

W S P O M N I E N I E
o adw. Karolu Potrzobowskim

Adwokatura polska poniosła ostatnio nową dotkliwą stratę. W dniu 3.III.1983 r. zmarł adwokat Karol Potrzobowski, wiceprzewodniczący Rady Programowej Ośrodka Badawczego Adwokatury przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, członek Komitetu Redakcyjnego miesięcznika „Palestra”, wieloletni członek specjalistycznego Zespołu Adwokackiego Nr 40 w Warszawie.

Karol Potrzebowski urodził się w dniu 11.VIII.1922 r. w Warszawie. W latach 1941—1944 był słuchaczem Tajnego Uniwersytetu Warszawskiego. Studia prawnicze ukończył w 1946 r.

Po odbyciu aplikacji sądowej w latach 1949/1950 przeszedł aplikację w adwokaturze i w dniu 21.IX.1950 r. został wpisany na listę adwokacką z siedzibą w Warszawie.

W gronie wybitnych warszawskich adwokatów Karol Potrzebowski zapewnił sobie trwałą i zaszczytną pozycję.

Stało się tak nie tylko dlatego, że był człowiekiem, który potrafił łączyć ogromne zaangażowanie w pracę zawodową z intensywną działalnością korporacyjną oraz dydaktyką i publicystyką prawniczą, ale również z tego powodu, że we wszystkich dziedzinach swojej działalności Zmarły osiągnął najwyższy poziom oraz uzyskał miano wybitnego specjalisty.

Te trzy wyraźne nurty występujące w pracy Zmarłego charakteryzowały drogę życiową adw. Karola Potrzebowskiego. One determinowały Jego osobowość.

Przede wszystkim był adwokatem. Uprawiał ten zawód z zamiłowaniem oraz dużym osobistym zaangażowaniem przez prawie trzydzieści trzy lata. Pozostał wierny specjalizacji i tradycji swojego patrona, wybitnego cywilisty adw. Władysława Żywickiego. Poszedł w Jego ślady i sam wyrobił sobie opinię specjalisty z zakresu prawa cywilnego. Od wielu lat był zaliczany do grona najwybitniejszych warszawskich adwokatów-cywilistów.

W 1971 r. adw. K. Potrzebowski przeszedł do Zespołu Adwokackiego Nr 40 w Warszawie, specjalizującego się w prowadzeniu spraw cudzoziemców dewizowych. Od tego momentu jak gdyby zinstytucjonalizował zakres swojej specjalizacji zawodowej. Jej domeną stało się prawo prywatne międzynarodowe oraz procedura cywilna.

Zawsze uprzejmy, pogodny i elegancki w obęjściu, służył ludziom nie tylko rozległą wiedzą i doświadczeniem prawniczym, ale ponadto przekazywał im swoją życzliwość i zrozumienie, swój spokój i opanowanie, swoje wewnętrzne poczucie ładu i porządku.

Równoległe z pracą zawodową, w szybkim czasie po wpisaniu na listę adwokacką rozpoczął Karol Potrzebowski intensywną, trwającą do końca swoich dni działalność korporacyjną. Był organizatorem i wieloletnim kierownikiem Zespołu Adwokackiego Nr 18 w Warszawie. W 1956 r. został po raz pierwszy wybrany do Warszawskiej Rady Adwokackiej i przez okres 17 lat był członkiem kolejnych Rad Adwokackich w Warszawie. O stopniu popularności Zmarłego w warszawskim środowisku adwokackim świadczy fakt, że parokrotnie był wybierany do Rady największą liczbą głosów.

Początkowo w Radzie Adwokackiej pełnił funkcję zastępcy sekretarza, następnie skarbnika, a w latach 1967—1973 był przez dwie kadencje wicedziekanem i jednocześnie przewodniczącym Zespołu Wizytatorów.

W 1973 r. został wybrany do Naczelnej Rady Adwokackiej i początkowo był jej skarbnikiem, a w latach 1977—1979 wiceprezesem.

Na Zjeździe Adwokatów w Poznaniu w 1981 r. został wybrany do Komisji Legislacyjnej, powołanej do opracowania projektu prawa o adwokaturze, oraz powierzono mu funkcję jej wiceprzewodniczącego.

Najlepszą miarą zaangażowania Zmarłego w działalność korporacyjną jest to, że na prawie 33 lata pracy w adwokaturze był 23 lata członkiem Warszawskiej, a następnie Naczelnej Rady Adwokackiej.

Działalność adw. K. Potrzebowskiego w pracy korporacyjnej doceniali koledzy, z uznaniem i szacunkiem odnosząc się do jego zaangażowania społecznego, uczciwości osobistej i doświadczenia samorządowego.

Zegnając swojego wieloletniego członka i wicedziekana odchodzącego do pracy w naczelnym organach adwokatury, Rada Adwokacka w Warszawie uchwałą z dnia 26.IV.1973 r. postanowiła: „Stwierdzić, że w pracach samorządowych wybitnie zasłużył się wieloletni członek Rady Adwokackiej adw. Karol Potrzebowski. W okresie swej 17-letniej pracy w Radzie na stanowisku Skarbnika, a następnie Wicedziekana wniósł poważny dorobek w dzieło umocnienia i rozbudowy samorządu naszej Izby. Za aktywną i twórczą działalność w organach Warszawskiej Izby Rada Adwokacka postanowiła wyrazić Mu szczególne podziękowanie”.

Był wreszcie w pracy Zmarłego nurt trzeci, równie intensywny oraz kontynuowany z dużym osobistym zaangażowaniem. Od lat adw. K. Potrzebowski zajmował się prowadzeniem różnego rodzaju wykładów. Systematycznie uczestniczył w szkoleniu aplikantów adwokackich, prowadząc cieszące się uznaniem zajęcia z procedury cywilnej. Wygłaszał liczne odczyty w ramach doskonalenia zawodowego. Jednocześnie lubił i umiał pisać. Ogłosił szereg publikacji z zakresu prawa cywilnego oraz prawa o adwokaturze. Tłumaczył i opracowywał teksty prawnicze z języka francuskiego. Był laureatem Nagrody im. Dziekana Stanisława Garlickiego za prace z prawa prywatnego międzynarodowego opublikowane w latach 1975—1977.

W ostatnim okresie swojego życia Zmarły intensywnie zajmował się opracowywaniem materiałów z dziejów adwokatury ze szczególnym uwzględnieniem okresu II wojny światowej. W jednej z bezpośrednich i bardzo osobistych rozmów powiedział mi kiedyś, że po latach odkrył w sobie pasję historyka. Ale nawet w tej szczególnej dziedzinie nie przestał być adwokatem. Nie interesowały go wielkie wydarzenia dziejowe, błyskotliwe kampanie ani historyczne bitwy. Z pasją śledził natomiast losy poszczególnych adwokatów, ze skrupulatnością profesjonalisty

badał nie tylko ich dzieje, ale przede wszystkim rolę, jaką przypadło im odegrać, oraz wpływ, jaki wywierali na ówczesne zjawiska historyczne.

To właśnie dzięki Jego inicjatywie, energii i staraniom w listopadzie 1982 r. na zakończenie sesji „Adwokatura polska w latach 1939—1945”¹ została odsłonięta umurowana w ścianę domu przy ul. Filtrowej 7 w Warszawie tablica dla uczczenia pamięci wicepremiera Rządu RP z siedzibą w Londynie adwokata Cyryla Ratajskiego. Tak się składa, że jest to nie tylko pierwsza w stolicy tablica pamiątkowa, na której obok nazwiska wybitnego człowieka umieszczono nasz tytuł zawodowy, ale jednocześnie pierwsza tablica poświęcona pamięci pierwszego Delegata Rządu RP na Kraj.²

Za swoją działalność zawodową i społeczną Zmarły był odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski³ oraz wyróżniony Złotą Odznaką „Adwokatura PRL”.⁴

Należy wreszcie dodać, że mimo tych relatywnie poważnych i licznych osiągnięć życiowych uzyskanych wyłącznie dzięki własnym zdolnościom oraz intensywnej pracy osobistej, Zmarły odznaczał się cechą wręcz wyjątkową: był człowiekiem niezwykle skromnym.

Jest rzeczą niewątpliwą, że działalność adw. K. Potrzebowskiego, a zwłaszcza opublikowane przez niego prace w szczególności z dziedziny prawa cywilnego, prawa o adwokaturze oraz historii adwokatury, oczekują na szczegółowe analityczne opracowanie. Aby mogło to nastąpić, potrzeba czasu. Niezbędna jest do tego odpowiednia perspektywa.

Dlatego dzisiaj, w obliczu śmierci, pod bezpośrednim wpływem ostatecznego rozwiązania losów ludzkiego życia, to krótkie wspomnienie ma na celu utrwalenie pamięci zmarłego w pełni sił twórczych wybitnego adwokata, powszechnie cenionego i szanowanego Kolegi oraz prawego i osobiście bliskiego człowieka.

Andrzej Rościszewski

¹ W czasie sesji zorganizowanej w dniach między 26 a 28.XI.1982 r. w Warszawie przez Ośrodek Badawczy Adwokatury adw. K. Potrzebowski wygłosił referat pt. „Udział niektórych adwokatów w podziemnej administracji cywilnej w Kraju”.

² Pełny tekst zamieszczony na tablicy brzmi:

„W tym domu zmarł 19.X.1942 r. Cyryl Ratajski adwokat, Prezydent Miasta Poznania w latach 1922—1934, pierwszy delegat Rządu na Kraj w latach 1940—1942. Wybitny Mąż Stanu, Wielki Patriotą.

NRA — 1982”

³ Uchwała Rady Państwa z dnia 6.VII.1977 r.

⁴ Uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 30.VI.1979 r.